

Záznamy z verejných diskusií

Doprava, mesto a ľudia

Úvod

Nadácia Ekopolis v spolupráci s mestom Banská Bystrica zrealizovali počas mesiaca marec 2018 sériu verejných diskusií s obyvateľmi Doprava mesto, ľudia.

Séria verejných stretnutí prebehla ako súčasť spracovania auditu mobility v Banskej Bystrici v zmysle metodiky ADVANCE, ktorého výstupom budú odporúčania pre plánovanie udržateľnej mestskej mobility pre mesto Banská Bystrica.

Audit bude použitý ako východisko na prípravu nového plánu udržateľnej mestskej mobility.

Hlavným zmyslom stretnutí bolo spoznať názory a potreby obyvateľov mesta, ktoré pomôžu identifikovať silné a slabé stránky súčasného stavu rôznych druhov dopravy v Banskej Bystrici. Názory verejnosti a bežných občanov sú v diskusii o budúcnosti dopravy v meste veľmi dôležité, keďže sa práve oni sa mestom každodenne presúvajú a pohybujú.

Verejné diskusie s obyvateľmi sa uskutočnili:

- 13. 3. 2018 na ZŠ Spojová (Fončorda),
- 14. 3. 2018 v objekte Slovenskej zdravotníckej univerzity (Radvaň),
- 15. 3. 2018 v Komunitnom centre v Sásovej,
- 21. 3. 2018 v Centre nezávislej kultúry Záhrada,
- 28. 3. 2018 na ZŠ J. G. Tajovského v Podlaviciach.

Všetkým účastníkom ďakujeme za aktívnu účasť na stretnutiach, ich názory, podnety a príspevky do diskusie a za ochotu podieľať sa na plánovaní udržateľnej mobility v meste Banská Bystrica.

Verejné stretnutie „Doprava, mesto a ľudia“

Miesto: **Centrum mesta, Záhrada CNK, Nám. SNP č.16**

Dňa: 21. marec 2018

Počet účastníkov: 24

Účastníci boli rozdelení do 4 pracovných skupín:

1. Pešia doprava
2. Cyklistická doprava
3. Verejná doprava
4. Automobilová doprava

Každá skupina mala zapisovateľa a facilitátora, ktorý kládol otázky a viedol diskusiu. Na úvod stretnutia bola účastníkom prezentovaná informácia o cieľoch a dôvodoch stretnutia, tiež boli informovaní o tom, ako bude ďalej prebiehať proces spracovania ich podnetov a návrhov. Zápis je autentickým prepisom podnetov a návrhov účastníkov stretnutia.

Foto: Nadácia Ekopolis

Výstupy:

1. PEŠIA DOPRAVA

Otázka:

Čo by vám pomohlo v rámci vášho sídliska a príp. aj pri presunoch do práce, školy, a pod., aby ste viac chodili pešo?

Čo by vám pomohlo, aby ste viac chodili pešo?

Čo by vám pomohlo, aby ste v rámci sídliska chodili pešo?

Čo by vám pomohlo, aby ste viac chodili pešo pri ceste do práce, do školy, na nákupy či za zábavou v rámci mesta?

Všeobecnejšie zistenia a návrhy:

- Ľudia chodia do centra pešo do vzdialenosti cca 20 - 25 minút, niektorí aj viac, ale iba výnimočne (účastníci uvádzali že napr. chodia pešo z internátu na Severnej ul. do konzervatória na Skuteckého, z autobusovej zastávky na Nám. slobody alebo z bus/vlak terminálu na Skuteckého, z Fončordy na Štadlerovo náb., zo sídliska do centra alebo do Európa shopping centra, z Tulskej ul. do centra mesta alebo na bus/vlak terminál).
- Ak nejdú pešo, tak je to kvôli tomu, že sa ponáhľajú, je zlé počasie, idú s deťmi či rodinou, príp. do práce/školy chodia pešo, ale späť už s manželom, rodičmi a pod. Ak idú autom, tak často idú viacerí (rodina), iba jeden účastník chodí prevažne autom (najmä do práce).
- Chodníky a priechody stále nie sú všetky bezbariérové - aj keď samozrejme je finančne a technicky náročné to zabezpečiť, tak aspoň pri rekonštrukciách by to malo byť samozrejmosťou, rovnako by vždy mali byť aj navádzacie pásy pre nevidiacich. Tie však často končia "nikde" = v nebezpečnom priestore (napr. Nám. Ľ. Štúra/Kaufland, ale aj inde).
- Osvetlenie priechodov pre chodcov zdola (LED bodové svetlá/pásy) aj zvrchu - na ul. 29. augusta urobili až po tom, ako tam zabilo človeka.

Konkrétne pripomienky, upozornenia a návrhy

- V centre mesta (námestie, ale aj inde) - sú problémom mobilné reklamy (áčka, téčka), ktoré zužujú priestor pre chodcov a sú mimoriadne problematické pre zdravotne znevýhodnených (osobitne nevidiacich).
- Priechody pre chodcov na Štadlerovom nábreží (Hušták, Národná ...) - interval pre chodcov je pomerne krátky, chýba zvuková signalizácia (pre nevidiacich), v noci tu vypínajú semafore, a tým pádom chodia chodci mimo priechodov (zlá viditeľnosť!).
- Ul. 29. Augusta, Nám. slobody a pod. - stojaci ľudia na zastávkach MHD zaberajú celú šírku chodníka, chodci musia niekedy vyjsť na cestu, aby sa vôbec dostali cez masu ľudí, niektoré miesta zastávok sú úzke už aj bez ľudí (pozn. MHD - návrh umožniť vstup do vozidiel viacerými/všetkými dverami).
- Nám. slobody - priechody cez 4 prúdovú cestu sú nebezpečné, chodec je stále v ohrození (osobitne pri Prima banke).
- Pre chodcov (ale aj pre motoristov) je mimoriadne nebezpečný malý kruhový objazd pri Európa shopping centre, vrátane priestoru pri Slovakia banke, kde dochádza ku kolíziám, chodci nedodržiavajú pravidlá (chodia kade tade, motajú sa a vstupujú autám do cesty), križovatka z Dolnej na M. Rázusa, ak ide vodič od Európy, tak chodca večer nevidí dobre, lebo sa odzrkadľuje osvetlenie vo fasáde.

- Rovnako problematická je križovatka pri mestskom parku pri Bystričke (J. Kráľa/Tajovského/Strieborná nám.)
- Problémová je aj križovatka pri hlavnej pošte, kde parkujú autá kde kade, najmä dopoludnia, chodci sú tak vytesňovaní na cestu, nemajú sa ako dostať pomedzi zaparkované vozidlá. Hneď povyššie je základná škola, kde je problém s parkovaním rodičov, ktorí privádzajú deti ráno do školy - deti vystúpia z auta, mnohé sa nepozrú a bežia do školy, a ohrozí ich iný rodič .... Aj tu sa parkuje kde kade, aj keď tam chodia hliadky polície, takže už je to lepšie, ako bývalo.
- Podchod na Štefánikovej - nepríjemný, pocit nebezpečia, ľudia radšej vystúpia o zastávku skôr, aby nemuseli tadiaľ ísť (doplniť kamery).
- Priechod na ul. Na Karlove (smerom na Severnú) - jeden osvetlený je v zákrute, kde autá idú dosť rýchlo a spoza zákruty nevidia chodcov, bezpečnejší je trochu ďalej, ale ten zas nie je osvetlený.
- Na ul. M. Rázusa nie je jediný priechod pre chodcov na úseku od Dolnej po ul. Vansovej.
- Prechod z Fortničky do centra (námestie) - chodí sa cez pasáže, ktoré sú ale otvárané dosť neskoro, hodilo by sa aj pred 8,00 hod. v pracovné dni.
- Kedysi prirodzený a frekventovaný peší ťah Radvaň - centrum mesta okolo budovy krajského/okresného úradu smerom na TESCO - úplne zanikol, priestor je kvôli nefunkčnosti TESCO nebezpečný, nesvietia tam lampy, bežne sa tam ľudia boja ísť a radšej chodia autom, alebo pešo popri ceste (tu je zas problém s billboardami, ktoré zasahujú do chodníka?)
- Problémový sa ukazuje pre skupinu ľudí frekventovaný peší ťah z gymnázia cez cintorín na námestie - mali by chodiť z gymnázia po ul. Komenského a potom zabočiť na ul. Kollára, alebo opačne po ul. Matušku a Bakoššovej, ale chodia krížom cez cintorín. Riešením nie je ani cintorín zamknúť, lebo decká preliezali plot a cítili sa tu mimo očí, bezpečne, a tak tu pili atď.
- Dobrá vec/pochvala - pribudol koridor pre peších z Fončordy na ul. Švermova.

2. MESTSKÁ HROMADNÁ DOPRAVA

Otázka:

Čo by vám pomohlo v rámci vášho sídliska a príp. aj pri presunoch do práce, školy, za službami, za zábavou, športom a pod., aby ste viac využívali verejnú dopravu?

Všeobecné zistenia a návrhy:

- Lacnejšie lístky, neplatiť prestupy.
- Zvýšiť informovanosť o kúpe lístkov, zľavách.
- Zaviesť časové lístky, turistické lístky (ako v BA).
- Zrušiť súbežné linky.
- Zaviesť intervalovú, integrovanú dopravu.
- Zohľadniť reálny čas na tabuliach (autobus ide v špičke a mimo špičke v inú dobu; v súčasnosti je uvedené, že mu to stále trvá rovnako).
- Sprístupniť všetky dvere "na platenie".
- Silnejšie svetlo v MHD - aby ľudia mohli cestou čítať.
- Spraviť si analýzu, že kedy/ktoré spoja vozia študentov, žiakov a tie posilniť. Posilniť podvečerné a večerné autobusy pre študentov.
- Zaviesť školské autobusy.
- Zaviesť pruhy pre autobusy.
- Prispôbiť časy MHD vlakom a autobusom.
- Filozofická otázka: "Je dopravca motivovaný lákať ľudí do MHD? Jazdí hospodárne?" (mesto mu stratu vykryje).
- Odkaz pre MsÚ:

- riadiť sa tým, čo potrebujú ľudia.
- dodržiavať VZN - počas maratónu nepremávala MHD - mali dostať pokutu, ale nik to neriešil (zodpovednosť Dopravnej komisie).
- Železnice: v rámci mesta spojazdniť stanice Iľiaš, Rudlová, Uľanka, Kostiviarska - využívať ako "MHD" po meste.
- Výhody pre zamestnancov - úľavy na MHD.
- Smer Jakub: 2 rôzne nástupištia (je to nepraktické; ak osoba zmešká jeden spoj, tak sa musí rýchlo presúvať na druhé nástupište).
- Informačné tabule (ako je Národnej):
  - doplniť na Nám. Slobody, Úsvit, Nám. Ľ. Štúra
  - upraviť tak, aby ukazovali reálny čas príchodu autobusov.
- Spraviť analýzu nastupovania - koľko času a peňazí strácajú, keď sú otvorené len 2 dvere na nastupovanie/platenie.
- Zrýchlenie nastupovania sa dá docieľiť aj posunom automatov do vozidla.
- Terminál:
  - Nefungujúci výťah
  - Prechod medzi ŽSR a AS nebýva večer dobre osvetlený
  - AS - autobusy sa 2x točia, cestujúci musia 2x "voňať" výfuky
  - Chýba infopanel - prehľad so všetkými autobusmi
- č. 6: upraviť intervaly (buď 20 alebo 30-minútové, nie stále iné).
- Prímestské autobusy:
  - Stoja na AS i na 29. augusta (je to blízko)
  - Busy do Hronseku nestoja na AS, ale na Mičinskej ceste.
- Neosvetlený podchod od Námestia Slobody, špina na zemi. "Podchody nikto nerieši, nestarajú sa o to."
- Zdevastované parkovisko pri VÚB. Je potrebné opraviť chodník k Exisportu.

3. AUTOMOBILOVÁ DOPRAVA

Otázka?

Prečo využívate na cesty auto a aké problémy máte pri využívaní tohto druhu dopravy?

Účely používania auta:

- práca a dochádzanie do práce
  - len tam a späť;
  - rozviezť deti do škôlky a školy;
  - pracovné "pochôdzky" po meste.
- sociálna starostlivosť
  - každodenné dochádzanie za babkou na druhý koniec mesta;

Prečo auto a nie iný mód?

- úspora času;
- pohodlnosť;
- obavy o bezpečnosť osobnú (únosy detí) a dopravnú;
- väčšie nákupy.
- V prípade MHD treba prestupovať a čakať a pritom autobus stojí v tých istých zápchach ako auto a neposkytuje door-to-door dopravu. Auto je vždy lepšie aj s ohľadom na čakanie v zápchach a hľadania parkovania.
- V prípade bicyklovania obavy o bezpečnosť a tiež aj kopcovitost' BB. Auto nemá takéto problémy.
- Deti rozvážajú v aute do školy a na krúžky zhruba do veku 10 rokov, potom už málo.

Problémové pre chodcov a cyklistov nebezpečné miesta z hľadiska vodičov:

- Kruhovú objazdy pri Európe a križovatka na Huštáku - chodci sa "vrhajú" pred autá a chodia cez prechod nedisciplinovane individuálne a nie v skupinách;
- Ulice všeobecne - cyklisti znenazdajky obiehajú jamy na kraji vozovky;
- Priechody na Striebornom námestí - treba strážiť aj chodcov, aj zatáčať a odbočovať, sú tam aj zastávky autobusov.

Iné:

- Veľa sa chodí taxíkmi, to je OK;
- V Šáľkovej by mohla byť aplikácia na car sharing, iste by ju ľudia využívali;
- Určite nikto neskúma, aké by boli najvhodnejšie priame spojenia MHD, treba prestupovať a to ľudí odrádza - napríklad sa nedá ísť priamo z Jakuba na Fončordu či z Radvane na koniec Sásovej.

Verejné stretnutie „Doprava, mesto a ľudia“

Miesto: Fončorda - Základná škola na Ul. Spojová č.14

Dňa: 13. marec 2018

Počet účastníkov: 18

Účastníci boli rozdelení do 4 pracovných skupín:

1. Pešia doprava
2. Cyklistická doprava
3. Verejná doprava
4. Automobilová doprava

Každá skupina mala zapisovateľa a facilitátora, ktorý kládol otázky a viedol diskusiu. Na úvod stretnutia boli účastníkom prezentované informácie o cieľoch a dôvodoch stretnutia, tiež boli informovaní o tom, ako bude ďalej prebiehať proces spracovania ich podnetov a návrhov. Zápis je autentickým prepisom podnetov a návrhov účastníkov stretnutia.

Foto: Nadácia Ekopolis

Výstupy:

1. PEŠIA DOPRAVA

Otázky:

Čo by vám pomohlo v rámci vášho sídliska a príp. aj pri presunoch do práce, školy, na nákupy, za zábavou, športom a pod., aby ste viac chodili pešo?

Čo by vám pomohlo, aby ste viac chodili pešo?

Čo by vám pomohlo, aby ste v rámci sídliska chodili pešo?

Čo by vám pomohlo, aby ste viac chodili pešo pri ceste do práce, do školy, na nákupy či za zábavou v rámci mesta?

Všeobecnejšie zistenia a návrhy

- Pešia doprava je v rámci Fončordy, aj pri presune do centra mesta obľúbenejšia v porovnaní s MHD, či autami. Cesta pešo trvá 15 - 20 min, preto sa oplatí chodiť pešo, keďže MHD chodí nepravidelne, auto treba niekde zaparkovať atď.
- Obyvatelia Fončordy ešte stále pomerne veľa chodia aj do centra pešo. Postupne však miznú tradičné pešie prepojenia, koridory, ktorými sa dalo rýchlo, bezpečne a pohodlne prejsť krížom cez sídlisko, na zastávky MHD, do centra mesta. Je to predovšetkým kvôli výstavbe, zmenám vlastníkov nehnuteľností alebo chýbajúcej "koordinácii" samosprávy, ktorá by mohla vyjednávať s vlastníkmi, a tak zabezpečiť existenciu peších koridorov aj v prípade súkromného vlastníctva pozemkov, cez ktoré ľudia prechádzajú.
- Ľudia, ktorí často chodia pešo, auto použijú vtedy, ak:
  - nemajú čas (potrebujú sa presunúť extrémne rýchlo);
  - je zlé počasie;
  - ide celá rodina v aute a potom je jednoduchšie deti porozvážať v aute do školy, atď., ako križovať sídlisko a mesto pešo/MHD;
  - robia veľké nákupy alebo potrebujú previezť niečo väčšie a ťažšie;
  - keď idú niekam, kde musia byť tip-top, ale nemôžu sa tam osprchovať (pri dlhšej chôdzi keď sa ponáhľa do školy/práce, sa človek spotí).
- Zhoršuje sa pešia infraštruktúra a tým sa predlžujú pešie trasy. Niekedy je práve tých 50 či 100 m navyše alebo po nebezpečnom úseku dôvodom, prečo si ľudia na prepravu vyberú auto a nejdú pešo (resp. pre vodiča auta je 500 m autom nič, ale pre chodca je 100 m navyše či 50 m po nebezpečnom úseku často rozhodujúce).
- Problémová je nadväznosť peších koridorov a chodníkov. Niekde chodník skončí, treba prejsť na druhú stranu cesty, a potom znovu...
- Dôsledkom je nárast kolízií medzi chodcami a autami, ale aj chodcami samotnými. Obyvatelia upozorňovali tak na neohľadupnosť vodičov áut ako aj chodcov, ktorí však často nemajú na výber a vstupujú na vozovku aj mimo priechodov, pretože ich často považujú za ešte nebezpečnejšie ako priechody, resp. priechody chýbajú, sú ďaleko, na zlých miestach a pod.
- Parkovanie áut na chodníkoch znamená:
  - fyzickú bariéru pre pohyb chodcov;
  - chodníky nie sú atraktívne a príjemné, ľudia nimi iba rýchlo prejdú, nezastavia sa a nestretnú sa s inými, nemajú prečo ísť pešo zo sociálneho hľadiska (kto sa chce prechádzať medzi autami?);
  - chodníky na parkovanie nie sú projektované, preto sa prepádavajú, ich povrch je znehodnotený, vznikajú jamy (následne voda, blato, ľad) – konkrétne napr. Švermova ul.;
  - autá parkujú aj na nespevnených plochách, ktoré rozjazdia a blato sa potom dostáva na chodníky, resp. niekedy vodiči radšej parkujú na suchých chodníkoch a pre chodcov zostávajú rozblatené a rozjazdené

plochy vedľa chodníkov (majú priestor na prechod, ale ten je nepríjemný a nepohodlný).

- Autami sú už naplnené aj vnútrobloky, teda nielen chodníky a koridory pre peších.
- Problémom je aj záber chodníkov kontajnermi na odpad (veľké 1100 l).

Návrhy na zlepšenie (všeobecne):

- Venovať pozornosť peším koridorom pri plánovaní a pri odpredajoch majetku.
- Pešie koridory s prioritným pohybom chodcov zachovávať a budovať nové po atraktívnych miestach, inšpiratívnych lokalitách, parkoch so zeleňou, s lavičkami, dobrou kvalitou povrchu (netreba betón, stačí spevnený napr. mlatový povrch so šlapákmi).
- Venovať pozornosť malým skratkám, priechodom medzi budovami (často pár metrové chodníčky "prianí"), nerobiť z ľudí myši v labyrinte, ktoré chodia do pravého uhla, spevniť takéto skratky napr. šlapákmi, mlatom.
- Doplniť priechody pre chodcov (Výstavba strašne dlho trvá, treba posilniť pozície v doprave na úrade, aby sa postupovalo rýchlejšie).
- Bezbariérovosť chodníkov a koridorov pre peších by mala byť samozrejmosťou, ale nie je. V zime je vidieť, ako schodíky používa pár ľudí, a väčšina ide vedľa chodníka, ak sú na ňom stupne a schody.
- Osvetliť pešie trasy.
- Osvetliť priechody pre chodcov – špeciálnymi svetlami pre zvýšenie bezpečnosti a viditeľnosti chodcov.
- Inštalovať časovače na semaforochoch pre chodcov, aby vedeli, o koľko sekúnd pôjdu, a neprebíhali cez cestu; pre autá - aj blikajúca zelená (že naskočí onedlho oranžová/červená).
- Spomaľovače pred priechodmi pre chodcov (pevné).
- Zabezpečiť nadväznosť/pravidelnosť MHD - aby bolo predvídateľné, kedy ide MHD, napr. každých 15 min.

Konkrétne pripomienky a návrhy

- Ohrozené/zlikvidované pešie koridory:
  - z Fončordy cez Belvédér do centra mesta (poza Európu) – zamykajú tam bránu, niekedy sa dá prejsť, niekedy nie, treba poznať skratky;
  - pri daňovom úrade – vlastník sa rozhodol zamknúť a uzavrieť frekventovanú pešiu trasu, ľudia to musia obchádzať;
  - dvor ZŠ Moskovská – p. Riaditeľka sa rozhodla uzamknúť dvor, ľudia obchádzali 300-400 m, nemohli ísť krížom, teraz je to už opäť otvorené, ale stále hrozí uzatvorenie;
  - vlak/bus terminál - po vystúpení z autobusu je pomerne ťažké dostať sa na vlakovú stanicu, treba sa preplatať, nie je intuitívne nasmerovanie pešiaka, ako sa dostane najkratšie na vlak, vraj sa má dobudovať vzadu (?)
- Nebezpečné križovatky:
  - THK;
  - Nové Kalište;
  - križovatka pod Gamom - zle klopená, zlý "šmykľavý" asfalt, ktorý sa nedá ubrzdiť, chýba semafor;
  - pri LIDLi (frekventovaná, veľa škôl, nemocnica blízko);
  - pod daňovým úradom.

- Doplniť priechody na ul. Švermova.
- Chýbajúce chodníky, resp. úseky chodníkov pre peších:
  - nová výstavba Suchý vrch - Poľná;
  - Bagarova - Slniečná;
  - Tichá - ZŠ (chýba cca 50 m, je tam veľký výškový rozdiel, ľudia musia obchádzať ďaleko a tak niektorí rodičia vozia deti do školy "pár metrov").
- Zlepšiť povrch na peších chodníkoch - skratkách: okolo MŠ/ZŠ Spojová; prepojenie Šalgotariánska - THK/Spojová.
- Zvážiť mimourovňové križovanie ciest a koridorov pre peších - nadchody (sú osvetlené, prehľadné atď.), konkrétne tento návrh bol pri frekventovanom úseku ul. Tajovská

2. CYKLISTICKÁ DOPRAVA

Otázky:

Čo by vám pomohlo v rámci vášho sídliska a príp. aj pri presunoch do práce, školy, za službami, za zábavou, športom a pod., aby ste viac chodili na bicykli? Čo by vám pomohlo, aby ste viac používali bicykle?

Čo by vám pomohlo, aby ste v rámci sídliska využívali bicykle?

Čo by vám pomohlo, aby ste viac využívali bicykle pri ceste do práce, do školy, na nákupy či za zábavou v rámci mesta?

Všeobecné zistenia a návrhy:

- Pri odpredaji mestských pozemkov klásť dôraz aj na prechodnosť verejných komunikácií (Belveder, vytvorená bariéra na pôvodnom chodníku - zamknutá bránka);
- Budovať cyklotrasy a bezpečný priestor pre cyklistov;
- Budovať vzájomný rešpekt - vodič - cyklista, chodec - cyklista a pod.;
- Bezbariérovosť (pri rekonštrukcií ciest a chodníkov, ako aj budovaní nových);
- Budovanie bezpečného odstavenia bicyklov na celom území mesta (stojany, cyklostanovišťa, cykloboxy);
- Pravidelná osvetla o výhodách nemotorovej dopravy;
- Budovanie spoločných odstavných priestorov na bicykle na sídliskách s využitím smart technológií;
- Stojany na bicykle na autobusoch MHD a prímestských autobusoch;
- Zvyšovať znalosť dopravných predpisov/detské dopravné ihrisko alebo spoločné cesty do školy v sprievode MsP;
- Budovanie verejných nabíjačiek na e-bike (napr. v spolupráci s čerpacími stanicami, s verejnými inštitúciami, a pod.);
- Budovanie mimourovňových križovaní pre chodcov a cyklistov (podchod, nadchod), aktuálne je cyklista nútený križovať množstvo križovatiek, kde je hustá intenzita motorovej dopravy;
- Fungujúci bike-sharing na území mesta, prípadne požičovne bicyklov;
- Budovanie bezpečných priestorov na odstavenie bicyklov na pracoviskách (motivácia zamestnávateľov v meste napr. aj prostredníctvom kampane "Do práce na bicykli");
- V priestore železničnej a autobusovej stanice, možnosť požičať si bicykel, prípadne aj možnosť požičať si cargobike, tiež priestor na bezpečné odstavenie vlastného bicykla (napr. ak pracujem v BB a dochádzam z Brezna vlakom).

3. VEREJNÁ DOPRAVA

Otázka:

Čo by vám pomohlo v rámci vášho sídliska a príp. aj pri presunoch do práce, školy, za službami, za zábavou, športom a pod., aby ste viac využívali verejnú dopravu?

Konkrétne návrhy pre Fončordu:

- Prepojiť Fončordu so všetkými sídliskami priamymi spojmi (aj do mestskej časti Jakub);
- Priamy a zrýchlený spoj z Fončordy na autobusovú stanicu;
- Doplniť zastávku medzi Úsvitom a Huštákom (zo smeru z Fončordy);
- Zrušiť "zdvojené" spoje (niekedy idú rovnakým smerom a skoro v úplne v rovnakom čase niekoľko spojov - napr. 1,6,3);
- Prispôbiť spoje pre školákov (č. 33);
- Vrátiť "celookruhový" spoj č. 26 (Fončorda - Sásová) - cez Rudlovú;
- Doplniť priamy spoj z Fončordy na Zvolenskú cestu;
- Fončorda - Centrum = pešo a MHD je rýchlejšie ako auto.

Všeobecné návrhy:

- Čas:
  - Upraviť časové nadväznosti spojov;
  - Kratšie intervaly;
  - Intervalová doprava;
- Cenová politika:
  - Seniori budú mať cestovanie zdarma, so zľavou;
  - Možnosť kúpiť si lístky pri 3. dverách (je tam automat na nákup, ale nie je spustený), čím by sa ušetril čas a odbremenili by vodiča (vysvetlenie, prečo to nepôjde: MHD by tak každoročne prišla o 200tisíc eur = čierni pasažieri);
  - Automaty na zastávkach;
  - Možnosť predĺžiť karty aj cez internet;
  - Rodinné karty;
  - Turistické karty (1-2-3-dňové) ;
  - Zbieranie bodov na karte (napr. 10 ciest platím, 11. je grátis);
  - Citykarty (MHD + prímestské spoje);
  - Kombinovaný lístok (cyklista zdarma);
  - Vodiči budú zdarma cestovať (dôkaz - vodičák);
  - Prestupy zdarma
- Školské autobusy;
- Viac nových autobusov;
- Hybridné autobusy;
- Držiak na bicykle v MHD;
- Vodiči:
  - Naučiť "parkovať" vodičov autobusov, aby zastali pri chodníku (tým sa bude ľahšie nastupovať seniorom a mamičkám s kočíkom);
  - Preškoliť vodičov.
- Pomoc pri nastupovaní do vozidla - VPP-ludia (SAD plánuje);
- Prenosná (anonymná) karta;
- Totálna integrácia verejnej dopravy;

- Skultúrnenie zastávok (žiadne smetiaky naokolo, rigoly) ;
- Zachovať spoj ZV - Roosveltka;
- Autobusové pruhy;
- Zvýšiť bezpečnosť školákov - pri prechodoch pred školami budú policajti;
- Spoje:
  - aj na "odľahlé" sídliská: Belveder, Graniar, Suchý vrch, Pršianska terasa, Slnéčné stránne;
  - Kyvadlová doprava na Štiavničky - počas podujatí;
  - Viac autobusov na zastávku Tajovského - UMB (lebo veľa zo spojov končí na zastávke Tajovského, sú tam školy a potom sa cez 2 priechody presúva množstvo študentov a spomaľuje sa premávka).

Poznámky:

- Filozofická otázka od poslancov: presadnú ľudia do MHD i keď by bola zadarmo?
- Roosveltka: buď ľudia chodia taxíkom alebo ich niekto dovezie?

4. AUTOMOBILOVÁ DOPRAVA

Otázka?

Prečo využívate na cesty auto a aké problémy máte pri využívaní tohto druhu dopravy?

U všetkých štyroch pracovných skupín sa používanie auta týkalo nasledovných účelov:

- Dochádzanie do práce;
- Odvoz detí do školy a na krúžky;
- Odvoz nákupov a iných vecí;
- Výlety a voľný čas;
- Vybavovanie na úradoch;
- Dovolenky;
- Sociálna starostlivosť (starostlivosť o seniorov, starostlivosť o postihnutých...).

Menej časté účely:

- Doprava do blízkeho okolia za účelom športu: bike, korčule, lyže, venčenie psa;
- Keď idem večer do mesta a viem, že sa nebudem môcť vrátiť MHD;
- Prebehnúť auto raz za čas, aby pridlho nestálo.

Účastníci pracovných skupín sa spontánne zmieňovali o nebezpečných miestach, kde autá prichádzajú do kolízií s inými účastníkmi premávky:

- Potreba svetelnej križovatky na Kyjevskom námestí (nebezpečná pre chodcov) ;
- Križovatka na ul. Nové Kalište - neprehľadná, nebezpečná pre chodcov, autá v zákrute vynáša;
- Križovatka na Mládežníckej ul. pri Modrom kostolíku;
- Hušták - priechod k Slovakia banke a malý kruhový objazd pri Európe - chodci tam chodia cez cestu nedisciplinovane po jednom;
- Vo všeobecnosti veľa ulíc, kde sú zlé okraje ktorým sa cyklisti zrazu vyhýbajú.

Iné informácie:

Bolo zjavné, že väčšina ľudí, ktorí prišli na stretnutie nepovažuje auto za samozrejmosť, resp. jediný možný spôsob presunov po meste.

- Dávam si pozor, aby som jazdil/a mimo dopravnú špičku;

- Deti vozím aj na krátku vzdialenosť autom, lebo pustiť ich pešo je nebezpečné (z THK na plaváreň);
- V Dopravnom podniku sa zaoberali myšlienkou sprievodcov ku MHD, ktorí by pomáhali cestujúcim, napr. so sprievodom detí zo školy ku MHD;
- Lacné jazdenie po meste je mýtus - prevádzka aute stojí 250 € mesačne, mesačný lístok na MHD 22 €, používanie taxi je dostupné za prijateľné ceny;
- Rodičia rozvážajú detí, pretože sa boja o ich osobnú bezpečnosť v uliciach (únos a pod.);
- Rodičia rozvážajú deti do veku 10-12 rokov, potom už väčšinou chodia samé;
- Asi hlavnými preferenciami pri výbere auta na dopravu je úspora času a pohodlnosť;
- Zo Šalkovej by sa užívala aplikácia na car-sharing.

V r. 1934 bolo v BB jediné auto - mal ho riaditeľ Živnobanky - Živčák :)

Verejné stretnutie „Doprava, mesto a ľudia“

Miesto: Podlavice – ZŠ - Gaštanová

Dňa: 28. marca 2018

Počet účastníkov: 12

Nakoľko účasť bola nízka účastníci pracovali len v jednej pracovnej skupine, kde riešili nasledovné témy:

1. Pešia doprava
2. Cyklistická doprava
3. Verejná doprava
4. Automobilová doprava

Pracovná skupina mala zapisovateľa a facilitátora, ktorý kládol otázky a viedol diskusiu. Na úvod stretnutia bola účastníkom prezentovaná informácia o cieľoch a dôvodoch stretnutia, tiež boli informovaní o tom, ako bude ďalej prebiehať proces spracovania ich podnetov a návrhov. Zápis je autentickým prepisom podnetov a návrhov účastníkov stretnutia.

Foto: Nadácia Ekopolis

Výstupy:

Otázky:

Čo by vám pomohlo v rámci vášho sídliska a príp. aj pri presunoch do práce, školy, na nákupy, za zábavou, športom a pod., aby ste viac chodili pešo, na bicykli, alebo verejnou dopravou?

Všeobecné zistenia (vzťahujúce sa ku všetkým spôsobom dopravy):

- v Podlaviciach bolo o téme dopravy už viac diskusií, a nič sa nezmenilo aj napriek angažovaniu sa ľudí = obyvatelia majú **pocit, že aj tak ich nikto nepočúva**, na podnety a nápady na zmeny buď nedostanú žiadnu odpoveď alebo odpoveď, ako sa nič nedá, mnohí sú apatickí, nevidia dôvod na účasť na podobných diskusiách. Chceli by vedieť, ako sa dajú veci pohnúť, zlepšiť, nielen zo strany samosprávy počúvať, ako sa nedá, a ako konečné rozhodnutie aj tak urobí dopravný inšpektorát tak, ako to vyhovuje im (a nie ľuďom).
- Podlavice boli v minulosti **dobré miesto pre život, ale postupne sa to zhoršuje**, pretože sa výstavba zahusťuje + vzniká plno projektov v okolí (vrátane satelitov BB), ktoré dopravne ovplyvňujú aj "starú" zástavbu Podlavíc.
- Opakovala sa **potreba urobiť dobrú analýzu a prieskum intenzity dopravy** a odkiaľ, kam a prečo sa ľudia pohybujú v rámci sídliska a cez Podlavice (nie cieľová doprava tvorí významnú časť dopravy - sú to mnohé školy, UMB, nemocnica a pod., chodia tu ľudia idúci z okolitých obcí, je to nástupné miesto do rekreačnej oblasti atď.)
- **Všeobecne problémový bod - nemocnica a okolie**
  - Dobre hodnotený - chodník pod nemocnicou - je to jediná prístupová možnosť, je využívaný.
  - Domáci ľudia z Podlavíc, ale aj ďalších častí mesta (ako pacienti) chodia MHD resp. pešo; autami chodia cudzí/cezpoľní, lekári a zamestnanci (lekári zo ZV a okolia nemajú dobré BUS spojenie do nemocnice, preto chodia autami).
  - Parkovisko nepostačuje (chystá sa výstavba parkovacieho domu?)
  - Nikde nie je stojan/priestor na odkladanie bicyklov alebo aj ďalšia infraštruktúra (odkladanie vecí ...).
  - Bolo by možno vhodné urobiť osobitný plán mobility pre nemocnicu ako takú (ale aj pre ďalšie významné subjekty, ako napr. UMB).
  - Potrebné urobiť dobrý prieskum - analýzu, kto tam chodí, kedy a ako (využiť pri tom dáta z nemocnice, čo sa týka počtov pacientov za deň/týždeň/iné obdobie) - možno by bolo možné urobiť pre časť seniorov zberný autobus z centra mesta alebo inej časti a nemuseli by tam chodiť taxíkmi, ako teraz (aj keď taxíky sú ešte celkom OK, lebo tam neparkujú celý čas a nezaberajú miesta počas celej návštevy človeka u lekára).
- Občianska rada by mala mať možnosť pripomienkovať nové projekty, a prizývať na také akcie aj obyvateľov, aby sa vyhli zlým riešeniam (napr. Na ul. Pestovateľská urobili múrik a ním zúžili koridor cesty o 50-70 cm, hoci existovalo iné technické riešenie, ale nikto sa nepýtal, či toto zúženie nebude problematické - v skutočnosti je to výrazný problém pre peších).
- Developerské projekty (nová výstavba) by mala byť povolená až po realizácii infraštruktúry, teda ako prvé by mali ísť podzemné siete a komunikácie (vrátane nemotorovej dopravy, peších), a až potom vlastná výstavba domov.

1. PEŠIA A CYKLISTICKÁ DOPRAVA

Otázka:

Čo by vám pomohlo v rámci vášho sídliska a príp. aj pri presunoch do práce, školy, za službami, za zábavou, športom a pod., aby ste viac chodili na bicykli?

- Dobrá pešia trasa - popri Tajovke, cesta je ale úzka a chýba cyklochodník.
- Potrebné zvýraznenie priechodov pre chodcov - napr. osvetlenie iným svetlom, zvýraznené priechody, zvýšené priechody v obytných zónach a frekventovaných miestach s vyšším pohybom chodcov.
- Sídlisko je malé, všetky objekty sú dostupné peši, alebo na bicykli, nie je potrebné v rámci sídliska využívať auto.
- Do centra mesta je to peši 50 minút.
- Chýbajúce chodníky a priechody pre chodcov: Podlavická cesta, Skubín, Pod Dúbravou (naplánovaná nová výstavba - bez pešieho sprístupnenia), pri pošte a autobusovej zastávke (pri zvonici) nie je priechod pre chodcov, vznikajú tam kolízne situácie.
- Pozitívne je, dobré dopravné značenie pre cyklistov na sídlisku, možnosť využívať aj jednosmerky.
- Okrem potravín, nie sú nikde na sídlisku stojany na bicykle.
- Povstalecká cesta (od Rumpľa smerom do sídliska), potrebné znížiť rýchlosť pre vodičov, je tu vysoká frekvencia chodcov a vodiči chodia rýchlo.

2. VEREJNÁ DOPRAVA

Otázka:

Čo by vám pomohlo v rámci vášho sídliska a príp. aj pri presunoch do práce, školy, za službami, za zábavou, športom a pod., aby ste viac využívali verejnú dopravu?

- Podnety na konkrétne zmeny a zlepšenia poslané na samosprávu nemajú odozvu, ľudia majú pocit, že sa nikam "nedovolajú".
- Rodičia urobili v máji 2017 prieskum medzi rodičmi/žiakmi ZŠ Narnia a ZŠ Okružná - výsledky 94 odpovedí (=156 žiakov) sú priložené na konci zápisu, spolu s celým znením dotazníka/prieskumu - obsahujú veľmi konkrétne návrhy na presmerovanie a zlepšenie MHD. Výsledky boli zaslané na MsÚ aj SAD, ale bez odozvy.
- Zvážiť "školský" spoj pre deti z Králik, Riečky, Tajova ktoré chodia do ZS v Podlaviciach.
- Pomohlo by zvýšiť frekvenciu spojov, keby autobus od nemocnice zachádzal až do Podlavíc.

3. MOTOROVÁ DOPRAVA

Otázka?

Prečo využívate na cesty auto a aké problémy máte pri využívaní tohto druhu dopravy?

- Úspora času, odvoz detí do škôl alebo na krúžky.
- Problematický bod - kruhová križovatka pri LIDLi/SAŽP - preplnená, vodiči si skracujú cestu cez ul. Pod stráňou, ktorá je úzka, bez chodníka, s obojsmernou

dopravou (!!! potrebné premerať parametre, s vysokou pravdepodobnosťou nespĺňa šírkové parametre pre obojsmernú premávku). V ulici bola kedysi značka “prejazd zakázaný”, ale teraz už nie je a doprava je neúnosná, konštrukcia vozovky nie je prispôbená takej intenzite, ako tam je dnes, a ľudia sa sami svojpomocne starajú napr. o asfalt (!). Povolený prejazd a vysoká frekvencia áut úplne zhoršila životné podmienky obyvateľom na ulici, dokonca niektorí obyvatelia sa aj z tohto dôvodu odsťahovali.

- Križovatka pri DIXONE - problematický výjazd z THK, navyše sa tu pripravuje nová výstavba, ktorá zhustí už hustú premávku.
- Chýba obchvat Podlavíc, ktorý je plánovaný už viac ako 30 rokov, ten by odľahčil sídlisko, nie od cieľovej dopravy, ale tranzitnej, ktorá je dosť veľká do okolitých obcí a rekreačných stredísk Králiky, Tajov, Kordíky, Riečka).
- Začína vznikať problém s parkovaním, riešenie by bolo záchytné/centrálne parkovisko.

Ako súčasť záznamu stretnutia z Mestkej časti Podlavice je nižšie uvedený prieskum medzi rodičmi žiakov ZŠ Narnia, Okružná ul, z mája 2017. Prieskum poskytuje konkrétne návrhy na úpravu grafikonov MHD, resp. ďalších opatrení, ktoré by zlepšili podmienky pre dochádzanie detí do tejto školy z rôznych častí mesta.

05/2014

Prieskum medzi rodičmi žiakov ZŠ Narnia, Okružná ul

- 94 odpovedí za 156 žiakov
- 44% by chcelo využívať MHD, 26% už využíva, 30% nechce/nemôže

Linka 32 (Podlavice – Iľiaš)

- skorší odchod ráno (ideálne 07:15)
- pridať popoludňajší spoj (teraz len 13:50, 14:55, 16:00)
- presmerovať za Daňovým úradom cez Wolkerovu na Okružnú – zastávka pri škole (ďalej na Kyjevské alebo po Mládežníckej na Poľnú)
- ?zvážiť malý školský spoj cez Pestovateľskú a THK

Linka 24 (Sásová – Mládežnícka)

- pridať spoje medzi 7:00 a 7.30 ráno (ide veľmi sporadicky: 06:25, 07:40)

Linka 26 (Sásová – Internátna)

- zvýšiť frekvenciu spojov z mesta (teraz á 30min, príchod na Okružnú 07:23, 07:53)
- ? prepojenie s Kostiviarskou?

Linka 97 (Pršianska terasa/Radvaň – Žel. stanica)

- zvýšiť frekvenciu ráno (teraz jeden spoj, príchod 07:31)
- zvýšiť frekvenciu popoludní (teraz odchody 11:54, 13:34, 16:04) – napr pridať 15:20, 16:10 aby bolo prepojenie na vlak smer Brezno

Linka 42 (Šáľková – Majer)

- predĺžiť trasu na Fončordu / Radvaň

Linka 33 (THK – Senica)

- pridať ranný spoj (teraz len odchod 06:50), pridať zastávku Nové Kalište (vyriešil by to spoločný spoj z Podlavíc cez Pestovateľskú na THK)

Iné

- zrušiť tlačenie papierového lístka pri platbe kartou (je to tak v Žiline)
- dospelý doprovod pre žiakov???
- zriadiť spoj z mesta na Suchý vrch: aj za účelom turistiky
- prímestská linka ZV-Sliač-Okružná-FNsP FDR
- Nutnosť prestupu by pre mnohých cestujúcich medzi Sásovou a Fončordou odpadla tým, ak by trasa linky 22 alebo 21 alebo oboch týchto liniek nevedla v úseku od OC Europa po Sládkovičovu ulicu cez Námestie Ľ. Štúra, ale cez Švermovu, Kpt. Nálepku, Mládežnícku (ako linka 24) a potom cez Poľnú na Sládkovičovu
- spoj z Uhliska / Podryby na Fončordu

Autobusom MHD do Narnie

Každodenná doprava žiakov do školy vlastným autom je záťažou pre nás - rodičov, ale aj pre dopravné komunikácie a životné prostredie. Preto chceme zistiť, či by sme jednaním s prevádzkovateľom bystrickej MHD mohli dosiahnuť také zmeny, ktoré by uľahčili dochádzanie žiakov do ZŠ Narnia bežnými autobusovými linkami MHD.

Nasledujúcich sedem otázok Vám zaberie pár minút a môže ušetriť hodiny v zápchach. Prosíme o Vaše odpovede do 15. mája 2017.

Aktuálne trasy a časy odchodov autobusov nájdete na www.imhd.sk/bb.

1. MHD na dochádzanie do ZŠ Narnia Vaše dieťa

Mark only one oval.

- využíva
- nevyužíva, ale mali by sme záujem
- nemáme záujem / nie je možné

2. Čo by uľahčilo Vaše rozhodnutie využívať MHD na dochádzanie do ZŠ Narnia?

Tick all that apply.

- časová úprava grafikonu
- úprava trasy autobusu
- cesta bez nutnosti prestupu
- dospelý doprovod s dieťaťom
- jednoduchšie vybavenie cestovného lístka
- Other:

3. Ak viete, upresnite prosím svoju odpoveď na predchádzajúcu otázku:

4. Ktorá linka MHD je pre Vás vhodná na dochádzanie do ZŠ Narnia?

5. Mestská časť, obec alebo mesto, kde bývate:

6. Počet Vašich detí navštevujúcich ZŠ Narnia:

7. Ak máte nejaký nápad / podnet týkajúci sa tejto témy, napíšte ho prosím tu:

8. Pokiaľ vyplníte svoju e-mailovú adresu,
budeme Vás informovať o novinkách:

Powered by
 Google Forms